

Det er bedre å være på skolen når de voksne lurer på hvordan vi har det og morsommere når vi får være med å bestemme.

Elev 11 år

ELEVMEDEVIRKNING:

Å BLI INKLUDERT,
VERDSATT OG HØRT

Innhold

Hva er elevmedvirkning? side 4

Reell innflytelse

En prosess

Egne premisser

Tydlig og ærlig kommunikasjon

Gjelder alle elever

Hvorfor elevmedvirkning? side 8

Fremmer helse og læring

Barn og unge har rett til reell innflytelse

Lære om demokrati – i et demokrati

Elever er ekspertene

Elevmedvirkning på alle nivå side 12

Den enkelte elev

I klasserommet

Råd og utvalg

Allmøte

Skoleledelsen

Referanser side 15

Ressurssider side 16

Ta testen! side 18

Forord

Elevmedvirkning handler om at alle elever skal bli hørt og ha mulighet til å påvirke sin egen skolehverdag. Det finnes ingen snarveier til god medvirkning i skolen, men man kommer langt med systematisk arbeid over tid og en klar intensjon om å lykkes. Medvirkning i form av å **bli hørt, oppleve at man har verdi og få bidra**, fremmer både helse, trivsel og læring.

Et grunnleggende syn på elever som ressurser handler om å anerkjenne at vi stadig lærer noe nytt i møte med andre, enten vi er elever eller ansatte i skolen. Den gjensidige respekten er grunnlaget for den enkeltes mulighet til å utvikle seg best mulig. Elever trenger hverandres støtte og anerkjennelse, og de trenger voksne som er nysgjerrige på deres ressurser. Skolen trenger elevenes kunnskap, erfaringer, synspunkter, ideer og engasjement for å bli en best mulig skole.

Dette heftet er til dere som jobber i skolen. Her står det mer om hva elevmedvirkning er og hvorfor det er viktig. Dere vil også finne konkrete verktøy for å bedre mulighetene for elevmedvirkning på deres skole. Vi håper dette heftet kan være til inspirasjon og gi hjelp og ideer til arbeidet med elevmedvirkning i skolen.

Hva er elevmedvirkning?

Elevmedvirkning er noe som må gjennomsyre skolens struktur og kultur. Det er en måte å være sammen på, en måte å jobbe på og en holdning som involverer alle voksne i skolen, elever og foreldre. Elevmedvirkning kan gjennomføres på flere måter, men noen prinsipper må ivaretas.

Reell innflytelse

Medvirkning er å ha innflytelse. Elever skal ikke bestemme alt på skolen, men for at elevene på en skole skal få reelt ansvar og reell innflytelse, må de ansatte dele ansvar og makt med elevene. Elever som deltar i et møte hvor alt egentlig blir bestemt av voksne, medvirker ikke. Elever som deltar i en konkurranse som er laget av voksne, medvirker ikke, men elever som er med og lager en handlingsplan mot mobbing på en skole, medvirker.

«Ting må være tydelige og forutsigbare. Vi trenger informasjon om hva som skjer og hvorfor. Hva som er målet. Og vi må være med på å lage målet, ellers blir det ikke mitt mål, men noen annens. Det er viktig å selv kunne være med å bestemme.»

Grunnskoleelev, "Lære for livet"

En prosess

Medvirkning er en prosess, og ikke noe man gjør en gang i blant. Det krever en kontinuerlig dialog mellom likeverdige parter. Medvirkning handler om gjensidig respekt for hverandre. Medvirkningsprosesser bør evalueres og forbedres så ofte det er nødvendig.

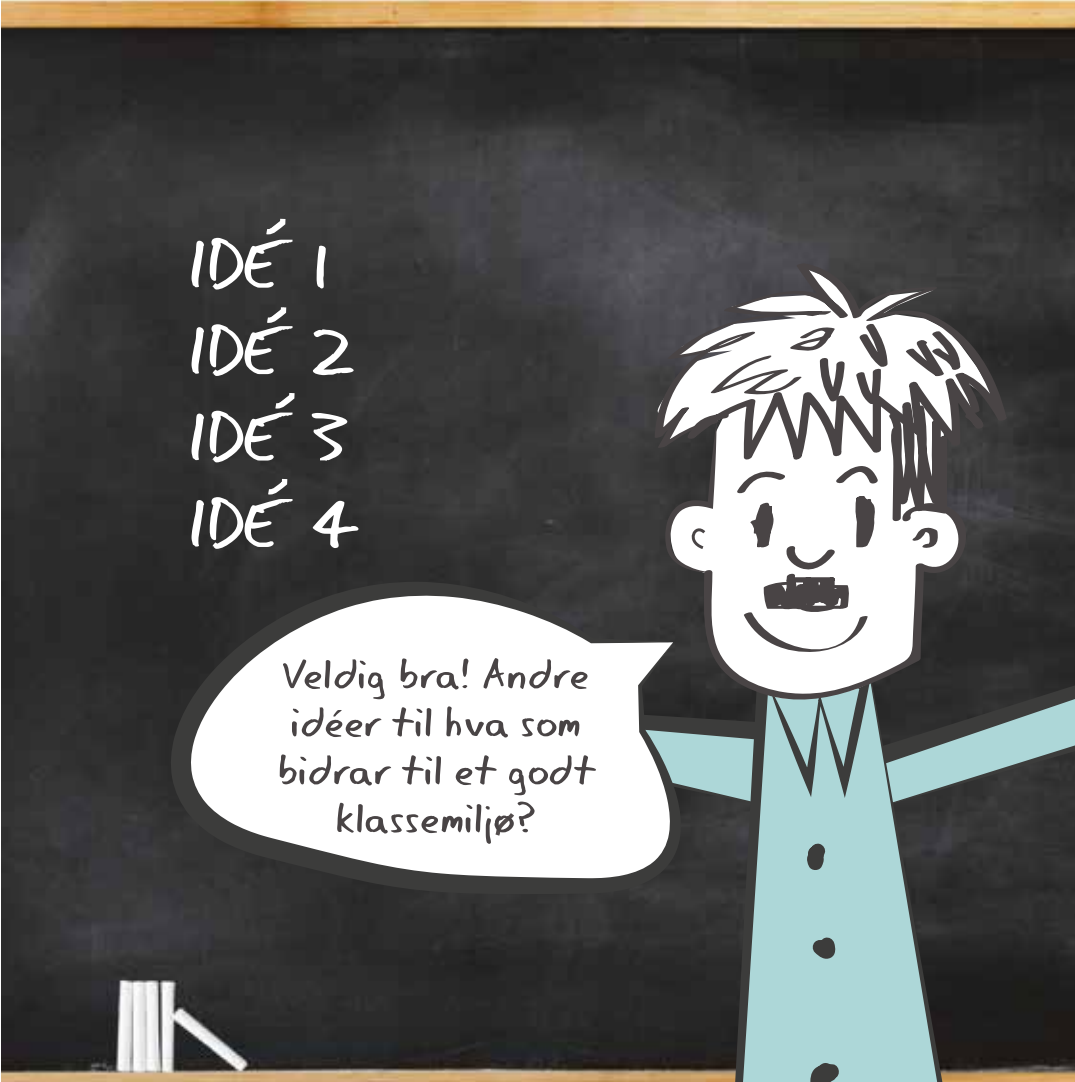
«Opplever elevene oss som en positiv ressurs som anerkjenner, engasjerer og skaper gode relasjoner, tror vi at vi bidrar til at elevene bygger opp et positivt forhold til skolen og til seg selv.»

Kurt Henriksen, rektor Mosjøen videregående skole

På egne premisser

Alle barn og unge har rett til å medvirke på sine egne premisser, og det finnes mange måter å uttrykke meningene sine på. Noen liker å snakke foran mange mennesker, mens andre foretrekker kanskje å legge en lapp med meningene sine i en idéboks. Elevene må ha mulighet til å påvirke hvordan de skal medvirke. Og elevene må selv kunne ta initiativ. Medvirkning skal også være frivillig. Ingen skal presse en elev til å ha en mening eller til å uttrykke denne.

IDÉ 1
IDÉ 2
IDÉ 3
IDÉ 4

Veldig bra! Andre idéer til hva som bidrar til et godt klassemiljø?

«Det var da jeg som lærer og voksenperson våget å gi litt slipp på kontrollen og lot elevene komme med sitt, at jeg opplevde den gode dialogen rundt trivsel og læring. Når eleven er aktør i sin hverdag, blir læringsutbyttet maksimalt både faglig og sosialt for alle.»

Solrun Hafsås, 1. klasselærer, Tingvoll b/u

Tydlig og ærlig kommunikasjon

Medvirkning forutsetter at alle har tilgang på forståelig informasjon om beslutninger som tas. Dersom elevene skal engasjere seg, må de vite at meningene deres blir lagt vekt på, hvordan de kan påvirke og hvem som har siste ordet i beslutningen. Tilbakemeldinger om hva som skjer i saker de er opptatt av, kan sikre dette. Tilbakemeldingene bør være begrunnet – alle innspill må realitetsbehandles.

«Om elever ikke blir inkludert i beslutninger som ledelsen tar – hvorfor skal en elevrådsleder gidde å tale elevenes sak? »
Skinneffekt er farlig for engasjementet, mens reell medbestemmelse skaper eierskap og motivasjon for å lære.»

Sentralstyremedlem i Elevorganisasjonen

Gjelder alle elever

Ordninger og arenaer for elevmedvirkning må være inkluderende og ikke-diskriminerende. Det vil si at hver enkelt elev skal ha lik mulighet til å delta på de ulike arenaene, si sin mening og stille til valg i råd og utvalg. Det krever at alle elever får lik informasjon og kan delta på sine egne premisser. Informasjonen må fortelle tydelig hva det innebærer å ha verv i rådsorganene.

Når elever sitter i elevråd, skolemiljøutvalg, samarbeidsutvalg eller skoleutvalg, er det viktig at disse elevene ivaretar interessene til de elevene de representerer, og at de har noe de skulle ha sagt. Alle bør vite at på denne skolen samarbeider elever, lærere, foreldre og skoleledelse om å gjøre skolen bedre – gjennom elevmedvirkning.

«Elevene er en stor utnyttet ressurs i arbeidet med å skape trygge skolemiljøer og gode rammer for læring. Når elever involveres i planlegging og beslutningsprosesser på en systematisk måte, får vi miljøtiltak med større effekt, et mer inkluderende skolemiljø og arbeidsmåter som øker læringsutbyttet.»

Hans Kristian Vøje, rektor, Greveskogen videregående skole

«Tilpasset opplæring betyr at hver elev skal få si sin mening om hvordan de lærer best.»

Hvorfor elevmedvirkning?

Fremmer helse, trivsel og læring

Djupedalsutvalgets NOU 2015 Å høre til påpeker at elevmedvirkning kan bidra til trivsel, tilhørighet og god helse, ved å bidra til å oppfylle behovet for selvbestemmelse. Elevmedvirkning er også læringsfremmende.

«Positiv og støttende relasjon mellom lærer og elev, med fokus på tilbakemeldinger, er læringsfremmende. Lærere må være oppmerksomme på hva hver enkelt elev i klassen deres tenker, vet og kan.»

John Hattie (2013)

Ved å støtte elevenes opplevelse av tilhørighet, kompetanse og medbestemmelse i skolen, rapporterer ungdom selv om bedre psykisk helse og større akademisk initiativ. Å bidra med noe som har betydning for oss selv og andre er viktig for å ha det bra i livet og for å kunne møte motgang. Derfor må elevmedvirkning starte allerede i første klasse.

Barn og unge har rett til innflytelse

Elever har rett til å bli hørt i alle saker som angår dem, inkludert planlegging, gjennomføring og vurdering av egen undervisning. Voksne har plikt til å ta elevenes synspunkter på alvor. Det slås fast i FNs konvensjon om barnets rettigheter, opplæringsloven, prinsipper for opplæringen og læreplanens generelle del. Elevene skal respektere medelever og lærere ved å ta deres meninger på alvor. Respekt går begge veier og er en viktig del av en god skole.

Lære om demokrati – i et demokrati.

Skolen skal gjøre elevene klare til å delta i det demokratiske samfunnet. Praktisk deltakelse i demokratiske prosesser gir økt forståelse for hvordan demokratiet fungerer.

Dette erfares ved å diskutere ulike problemstillinger, uttrykke egne meninger og respektere andres meninger. Man må også kjenne på konsekvensene av flertallsavgjørelser, selv om man er uenig, og velge noen som skal representere flertallets avgjørelser.

«På den skolen mine barn går, får de god opplæring i demokrati. Viktige saker diskuteres i klassen og tas videre til elevrådet. I samarbeidsutvalget blir alle innspillene fra de ulike partene tatt på alvor og diskutert.»

Mor til gutt i 2. klasse og jente i 6. klasse.

Hvis noen er redde,
er det viktig å høre
hva de har å si

*Andreas 6 år, i høring med
Voksne for Barn*

Barnekonvensjonens

artikkel 12 slår fast at alle barn har rett til å uttrykke meningene sine fritt, og at synspunktene deres skal tillegges behørig vekt i samsvar med deres alder og modenhet.

Opplæringsloven, §9A-2

slår fast at «Alle elever har rett til eit trygt og godt skolemiljø som fremjar helse, trivsel og læring.»

Barnekonvensjonens

artikkel 29 slår fast at utdanning skal ta sikte på å utvikle barnas personlighet, talenter, psykiske og fysiske evner, respekt for menneskerettighetene – og fremme fred, toleranse og vennskap mellom folk.

Opplæringsloven, §1 - I

slår fast at:
"Elevane og lærlingane skal lære å tenkje kritisk og handle etisk og miljøbevisst. Dei skal ha medansvar og rett til medverknad".

Elever er ekspertene

Elevene vet hvordan det er å gå på skolen. Derfor er det viktig at elevene får påvirke sin egen skolehverdag. Hver enkelt elev på en skole har noe å bidra med som er betydningsfullt. Lærere og skoleledelse vet mye om skolen. Foreldre og storsamfunn vet også noe. Men det er elevene som vet mest om hvordan de liker å lære, og hva som gjør at de trives. En skole som lytter til elevene, blir mer tilpasset elevenes behov, og dermed en bedre skole.

«Lærere og andre bør gi tid og rom så man får tenke selv. Stole på oss og gi oss tillit til å forsøke å løse ting på vår måte. Men også stille kritiske spørsmål til de løsningene man velger.»

Grunnskoleelev, "Lære for livet"

«Skolen skal være et sted der barn og unge opplever demokrati i praksis. Elevene skal erfare at de blir lyttet til i skolehverdagen, at de har reell innflytelse, og at de kan påvirke det som angår dem. De skal få erfaring med og praktisere ulike former for demokratisk deltakelse og medvirkning, både i det daglige arbeidet i fagene og gjennom for eksempel elevråd og andre rådsorganer. Dialogen mellom lærer og elev, og mellom skole og hjem, må være basert på gjensidig respekt. Når elevenes stemme blir hørt i skolen, opplever de hvordan de selv kan ta egne bevisste valg. Slike erfaringer har en verdi her og nå, og forbereder elevene på å bli ansvarlige samfunnsborgere.»

*Utdrag fra ny Overordnet del – verdier og prinsipper i opplæringen
Kap. 1.6. Demokrati og medvirkning.*

«Forskning viser at det er elevenes eget bidrag til læring som har størst betydning. Det er de som best vet hvordan de lærer og hva som motiverer dem. Vi pedagoger må her være gode lyttere.»

Vigdis Lad, rektor, Øraker skole

Elevmedvirkning på alle nivå

Den enkelte elev

Hver enkelt elev sin rett til å bli hørt i saker som kun gjelder en selv, ivaretas blant annet gjennom jevnlig individuelle samtaler mellom elev og lærer (elevsamtale).

I klasserommet

Alle elever i en klasse har rett til å medvirke i planlegging, gjennomføring og evaluering av undervisningen, og i å skape et godt klassemiljø. Skoler kan oppnå dette ved å sette av tid til jevnlig klassemøter hvor elevene får diskutere saker som angår dem. Videre kan skolene

- gi lærere opplæring i metoder for å involvere alle elevene i en klasse
- informere alle elever og foreldre om at skolen ønsker å involvere elevene i alle fag – og i alt som handler om skolen
- gi elevene opplæring i hvordan de kan medvirke i å skape et godt klassemiljø og bidra til å gjøre undervisningen god for alle

Råd og utvalg

Alle grunnskoler skal ha elevråd, foreldreråd, skolemiljøutvalg og samarbeidsutvalg (eller driftsstyre). Videregående skoler skal ha elevråd, skolemiljøutvalg og skoleutvalg. Skolen kan bidra til å gjøre arbeidet i utvalgene enda mer attraktivt og meningsfullt ved å

- sørge for åpne og demokratiske valg til elevråd
- gi elevrådskontakten tid og ressurser til å følge opp elevrådet på en god måte
- gjøre alle brukermedvirkningsorganene synlige i livet på skolen
- sørge for at hver elev får god informasjon slik at han/hun kan påvirke saker han/hun opplever som viktige
- involvere elevråd og ulike utvalg og sørge for at de har reell gjennomslagskraft

Forskrift til opplæringslova

§ 1-4a. Tid til arbeid med elevråd og elevmedverknad

Alle elever skal ha moglegheit og tid til å arbeide med saker knytt til elevdemokrati og medverknad i opplæringa. Arbeidet må vere godkjent av skolen.

Allmøte

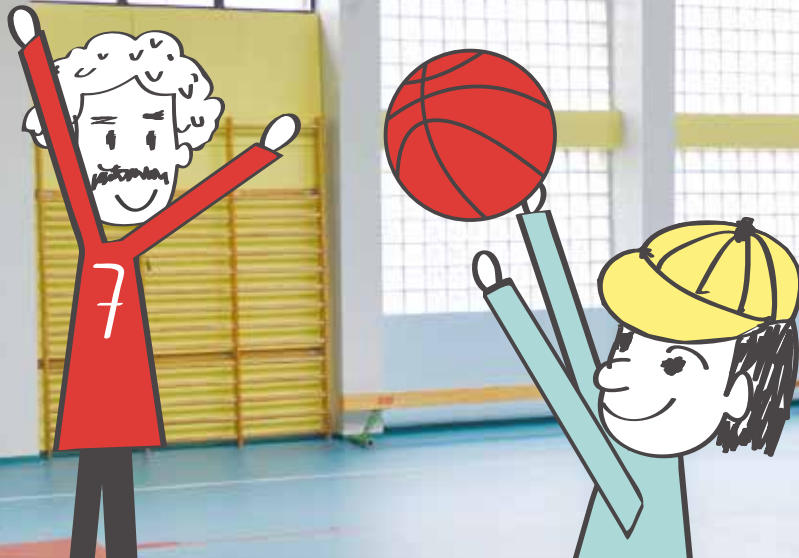
I noen saker kan det være klokt å involvere alle elevene på skolen direkte. Dette kan eksempelvis være saker elevråd eller utvalg mener er så viktige at de ønsker en arena hvor alle kan uttrykke seg og påvirke på lik linje.

Et allmøte kan

- være en måte å synliggjøre at alle elevene har rett til å bli hørt, og at alles meninger er viktige
- ta i bruk metoder som gjør det trygt, mulig og naturlig for hver enkelt elev å uttrykke seg på egne premisser, inkludert ikke-verbale uttrykksmåter
- la barn og unge bidra både i mindre grupper, så vel som i plenum

§ 11-6. Elevråd og allmøte ved vidaregåande skolar

Ved kvar vidaregåande skole skal det vere eit elevråd med minst ein medlem for kvar tjuande elev. Elevrådet blir valt ved skriftleg røysting. Elevrådet skal blant anna arbeide for læringsmiljøet, arbeidsforholda og velferdsinteressene til elevane. Dersom elevrådet eller ein femdel av elevane ønskjer det, skal det haldast allmøte for elevane på skolen. Elevrådet er bunde av vedtak i allmøte i saker som er nemnde i innkallinga til møtet når meir enn halvparten av elevane på skolen er til stades og røystar.

«Sammen skaper vi en enda bedre skole»

Skoleledelsen

Skoleledelsen er avgjørende for at elevenes medvirkning blir ivaretatt på en god måte. Det hjelper ikke med gode intensjoner og engasjerte elever hvis ikke skoleledelsen ser verdien av å involvere elevene. Rektor kan gå foran som et godt eksempel og involvere ledergruppen. Skoleledelsen kan

- oppfordre ansatte på skolen til å involvere elever i skolens arbeid.
- delta på elevrådsmøter når elevrådet selv ønsker det, og ha god kontakt med elevrådsleder.
- høre på hva elevene har å si, hva de vil endre og hvordan de vil ha skoledagen sin. Elevene er de som går på skolen, det er de som vet best hvordan de selv lærer.
- sende lærerne på kurs. Ting endrer seg og lærerne kan oppdateres i nye læremåter og undervisningsmodeller.
- være synlige på skolen ved å snakke med elevene og vise hvem de er. Føler elevene at de kjenner ledelsen, er det mye lettere for dem å ta kontakt senere.
- bruke rådgivende organisasjoner som jobber for elevdemokrati.
- være imøtekommende og løsningsorientert. Elevene vil det samme som skolelederen, nemlig å skape en bedre skole.

REFERANSER:

Antonovsky, A. (1979) Health, Stress and Coping.

Antonovsky, A. (1987) Unraveling The Mystery of Health – How People Manage Stress and Stay Well.

Danielsen, A. (2010) Perceived psychosocial support, students' self-reported academic initiative and perceived life satisfaction.

Lære for livet (2013) Voksne for Barn

Hattie, John A. (2008) Visible Learning: A Synthesis of Over 800 Meta-Analyses Relating to Achievement.

Hattie, John A. (2011) Visible Learning for Teachers: Maximizing Impact on Learning.

NOU 2015:2 (2015) Å høre til – Virkemidler for et trygt psykososialt skolemiljø.

Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000) Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist*, 55, 68-78.

Lovdata.no: Opplæringslova: Formålsparagraf og elevenes arbeidsmiljølov.

Regjeringen.no: FN's barnekonvensjon.

Ny Overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen (udir.no)

«Hvis noen er redde er det viktig å høre hva de har å si og følge med» (2014) høring 1.trinn, Voksne for Barn

Ressurssider for elevmedvirkning

Redd Barna – ressurside for praktisk elevmedvirkning

På Redd Barnas nettsider kan skolen og foreldre finne konkrete forslag til hvordan man kan tilrettelegge for elevmedvirkning, samt aktiviteter og metoder for å involvere elever og foreldre i det forebyggende arbeidet for å skape et inkluderende og godt skolemiljø, og for å forebygge mobbing. Her finnes også råd til hvordan sikre godt elevrådsarbeid.

www.reddbarna.no/ingenutenfor

Elevorganisasjonen – ressurside for elevmedvirkning

Elevorganisasjonen arbeider av, med og for elever i norsk skole. Mange skoler i hele Norge er medlem av Elevorganisasjonen, og kan søke om midler, få skolering i for eksempel elevrådsarbeid, og delta på møter for å påvirke hvilke saker Elevorganisasjonen skal jobbe med. Mer informasjon finner du på nettsiden.

www.elev.no

Vi deltar - en praktisk veileder for medvirkning i skolen

Elever og foreldre har rett til å medvirke i sin egen, og sitt barns, skolehverdag. På denne nettsiden finner du oversikt over lover og regler, samt tips og triks til hvordan du kan bidra til bedre medvirkning på din skole.

www.videltar.no

Elev-, lærling- og mobbeombudene

Dere finner et Elev-, lærling- og mobbeombud i alle fylker og regioner. De jobber for deres rettigheter, blant annet retten til å medvirke og retten til et godt skolemiljø! Ta kontakt hvis dere ønsker hjelp med en sak eller besøk i elevrådet. Elev- og lærlingombudene jobber for og med ungdom som går på videregående skole, mens mobbeombudene jobber for og med elever på grunnskolen.

Finn ditt ombud her: www.elevombudene.no

Les om elevrådsarbeid her: www.elevråd.no

Medvirkningshåndboka til Barneombudet

Hvordan ta barn og ungdom med på råd? Barneombudet har god erfaring med ekspertgrupper der barn og ungdom gir råd til Barneombudet på ulike områder. Konkrete gjennomføringstips kan dere finne i "Medvirkningshåndboka" til Barneombudet.

www.barneombudet.no/eksperter

Voksne for Barn – jobb for drømmeskolen!

Zippys venner for 1.-4. trinn gir barn bedre livsmestringsferdigheter for å håndtere dagliglivets utfordringer og problemer. "Drømmeskolen" er en helsefremmende og skoleomfattende tiltaksmodell for ungdoms- og videregående skole. Modellen skal fremme elevenes psykiske helse og bidra til å skape et godt læringsmiljø. Voksne for Barn kan bidra med opplæring i medvirkningsmetoder for å øke elevenes innflytelse, psykiske helse og relasjonen mellom lærer og elev.

www.vfb.no

Kommunal og fylkeskommunal medvirkning for barn og unge

Elevmedvirkning er gjerne en del av et større demokratisk system for medvirkning fra barn og unge i kommunen. Elevråd velger gjerne representanter til ungdomsråd i kommunen, og de fleste fylker har også et medvirkningsorgan på fylkesnivå. Søk på nettsiden til deres kommune eller fylkeskommune for å finne kontaktinformasjon om deres ungdomsråd.

www.ungmed.no

Undervisningsopplegg om barnekonvensjonen

UNICEF Norge og Barneombudet har gått sammen om å lage undervisningsopplegg om FNs barnekonvensjon. Kunnskap om egne rettigheter er en betingelse for å kunne hevde dem - så også med artikkel 12: "Alle barn har rett til å si sin mening, og deres mening skal bli tatt på alvor". Her er forslag til konkrete, deltakende metoder for at elevene kan ha innflytelse på egen hverdag. For mellomtrinnet og ungdomsskolen.

www.unicef.no/barnekonvensjonen-livoglære

www.barneombudet.no/for-voksne/skoleopplegg-for-barnekonvensjonen/

Barneombudets skolesider

Her kan elever finne ut om sine rettigheter i skolehverdagen.

www.barneombudet.no/dine-rettigheter/pa-skolen/

Ta testen!

*Hvordan står det til med medvirkningsarbeidet på deres skole?
Hvor mange kryss kan dere samle?*

- Alle elevene på skolen har mulighet til å påvirke**
Retten til medvirkning gjelder alle elever på skolen, ikke bare elevene som sitter i elevrådet eller andre utvalg.
- Det blir jevnlig gjennomført elevsamtaler**
Elevsamtalen er en viktig anledning for eleven til å ta opp og ha innflytelse på alle forhold som har med elevens skolehverdag å gjøre.
- Elevene i den enkelte klasse kan tale sin sak**
For å ha et velfungerende elevdemokrati på skolen, må det starte ved rota – helt nede på klassenivå. Demokrati i alle ledd gir best utslag for det helhetlige elevdemokratiet.
- Læreren hører på elevenes innspill**
Som lærer i grunnskolen eller videregående opplæring, er det viktig at en hører på hva elevenes ønsker om undervisningen er, slik at alle lærer på best mulig måte.
- Elevene er med på å bestemme hvilke undervisningsmetoder som brukes**
Elever har rett til elevmedvirkning. Dette inkluderer innflytelse på planlegging, gjennomføring og vurdering av egen undervisning.
- Det blir jevnlig gjennomført undervisningsevaluering**
Undervisningsevaluering er en evaluering der læreren og elevene sammen vurderer og forbedrer opplæringen i fag, samt reflekterer over hva som skaper god læring.
- Skolen har et elevråd**
Ifølge opplæringsloven § 11-2 og § 11-6 skal alle grunnskoler og videregående skoler ha elevråd som jobber med blant annet læringsmiljø, arbeidsforhold og velferdsinteressene til elevene.
- Elevrådet blir valgt i et demokratisk valg**
Demokrati er et prinsipp som står sterkt i den norske skolen. Alle skal ha like muligheter til å delta i elevdemokratiet, og representanter fra klassene skal være valgt demokratisk.

- Elevrådet er engasjert, har tilstrekkelige ressurser og taler elevenes sak**
Elevråd gir større gjennomslagskraft for elevene på skolen. Når man er sammen, er man sterkere og kan utgjøre en forskjell. For å sikre kontinuitet, opplæring og effektivt elevrådsarbeid, er det viktig med ressurser satt av til elevrådskontakt.
- Skolemiljøutvalget og samarbeidsutvalget(gs)/skoleutvalget(vg) er kjent blant elever, ansatte og foresatte**
Utvalgene jobber med saker som er relevante for elevene, og utvalgene har reell innflytelse i skolen. Derfor bør elevene, de ansatte på skolen og elevenes foreldre/foresatte ha kjennskap til disse.
- Ledelsen inkluderer elevene i alle avgjørelser som angår dem**
Skolen er til for elevene og bør derfor tilpasses elevene. For at det skal gjøres på best mulig måte, bør elevene delta i beslutningsprosesser som angår deres skolehverdag.
- Rektor tar elevene på alvor og gir dem reell innflytelse**
Elevene vet best hvordan det er å være elev. Rektors syn på skolen fra sitt kontor er ikke det samme som elevene i klasserommene har. Reell innflytelse handler blant annet om realitetsbehandling og begrunnet tilbakemelding på elevenes forslag.

Hvor mange kryss satte dere?

RESULTAT:

1-3 kryss: Elevenes mulighet til å medvirke på skolen er ikke god nok. For å få elevene med på laget må elevene erfare at lærerne, rådsorganene og skoleledelsen lytter til dem og deres behov - og iverksetter tiltak for å bedre skolehverdagen. Ved å skape arenaer der elevene kan komme med sine meninger, samt ta innspillene på alvor og realitetsbehandle dem, vil elevene få vite at endringsforslag er ønskelige. Ikke alle forslag kan gjennomføres, men konkrete delseire er viktige. Slik skapes motivasjon hos elevene, fordi deres innspill har betydning.

4-7 kryss: Graden av elevmedvirkning på skolen ligger på et middels nivå. Det er ganske vanlig for norske skoler. Det viktigste å huske på er at elevene skal bli hørt og inkludert når beslutninger fattes. Det handler om å skape gode arenaer for at elevene kan komme med innspill, og ta innspillene alvorlig. Kanskje er ikke et forslag mulig å gjennomføre i sin helhet, men det er kanskje mulig å gjøre noe?

8-10 kryss: Dere har definitivt lyktes i arbeidet med elevmedvirkning på skolen. Selv om ting går fint, og elevene blir hørt, må dere huske at denne jobben er kontinuerlig. Elevmedvirkning fortsetter ikke av seg selv. Mange timer og hardt arbeid ligger trolig til grunn for elevdemokratiet på din skole. Derfor er det viktig å jobbe med det hele tiden, opprettholde kvaliteten og huske at det alltid finnes forbedringspotensial på den enkelte skole.

SAMMEN SKAPER VI
EN ENDA BEDRE SKOLE

BARNEOMBUDET

elevorganisasjonen

FORELDREUTVALGET
FOR GRUNNOPPLÆRINGEN

Redd Barna

UNG.org

unicef

